

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง
ได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2565
ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

ระดับดี

จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

ผลงาน : จากต้นสู่แก้ว กาแฟดอยแม่สลองกับการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

ผู้ประสานงาน

1. ชื่อ-นามสกุล นายนิวัฒน์ คำมา
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมและพัฒนา 4 สำนัก/กอง สำนักพัฒนา
โทรศัพท์มือถือ 081-023-4570 e-mail nivat_com13@hotmail.com
2. ชื่อ-นามสกุล นายวิเชียร ทองอร่าม
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมและพัฒนา 6 สำนัก/กอง สำนักพัฒนา
โทรศัพท์มือถือ 085-725-8567 e-mail leo-wi@hotmail.com
3. ชื่อ-นามสกุล นายสิทธิเดช ร้อยกรอง
ตำแหน่ง นักวิจัย 5 สำนัก/กอง สำนักวิจัย
เบอร์โทรศัพท์ 053-328496-8 ต่อ 2204 เบอร์โทรสาร 053-328494
โทรศัพท์มือถือ 082-888-6829 e-mail roygrong@hotmail.com
4. ชื่อ-นามสกุล นางสาวไฉไล กองทอง
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมและพัฒนา 5 สำนัก/กอง สำนักพัฒนา
เบอร์โทรศัพท์ 053-328496-8 ต่อ 2204 เบอร์โทรสาร 053-328494
โทรศัพท์มือถือ 084-6162552 e-mail bimai_35@hotmail.com

<https://bit.ly/3YqDpip>

หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2565

รายงานผลการดำเนินการเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

1. ที่มา/ปัญหา

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง โดย สวพส. ดำเนินงานใน 45 กลุ่มบ้าน ครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ ใน จ.เชียงราย เชียงใหม่ และพะเยา ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงเฉลี่ย 1,200 เมตรจากระดับน้ำทะเล ประชากรในพื้นที่ 6,309 ครัวเรือน 30,722 ราย เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทยใหญ่ อาข่า ลีซอ ลาหู่ จินยูนาน เมี่ยน และไทยพื้นเมือง เดิมร้อยละ 75 ของประชากรมีรายได้หลักจากการประกอบ อาชีพภาคเกษตร โดยส่วนหนึ่งเป็นการปลูกกาแฟอาราบิกาในพื้นที่ 1,430 ไร่ ซึ่งเป็นพืชเดิมที่ได้รับการส่งเสริม จากหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน เฉลี่ย 30,000–50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี ต่อมาปี 2555 โครงการฯ เข้า ดำเนินงานในพื้นที่ ได้ทราบปัญหาจากเกษตรกรว่า กาแฟพันธุ์เดิมที่เคยปลูกในพื้นที่ให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อต้น ค่อนข้างต่ำ การแปรรูปเมล็ดกาแฟไม่มีคุณภาพ เพราะขาดความรู้ในการปลูกและกระบวนการแปรรูปกาแฟที่ ถูกต้อง ทำให้ถูกกดราคาและปฏิเสธการรับซื้อ และพบการบุกรุกป่าเพื่อขยายพื้นที่ทำกินเป็นวงกว้าง โครงการฯ จึงร่วมกับเกษตรกรและหน่วยงานเครือข่ายแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยปรับระบบการผลิตจากการปลูกกระจาย ทั่วไปในพื้นที่ว่างหรือปลูกในแปลงปลูก มาเป็นการปลูกภายใต้ร่มเงาไม้กว่า 2,700 ไร่ นำเทคโนโลยีและองค์ ความรู้จากงานวิจัยมาใช้ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ตั้งแต่การปลูก การดูแลรักษา การแปรรูป และการจำหน่าย กาแฟคุณภาพที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2. การดำเนินการ (วิธีการ/รูปแบบ)

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง นำหลักการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนตาม แบบโครงการหลวง ซึ่งมีความสอดคล้องกับโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Economy) และเป้าหมายของการพัฒนาที่ ยั่งยืน(SDGs) มาเป็นเข็มทิศในการดำเนินงาน ร่วมกับสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานพัฒนาและ แก้ไขปัญหาผลิตภาพและการผลิตกาแฟให้เกษตรกรในพื้นที่ตลอดห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่การปลูก การจัดการสวน (ต้นน้ำ) การแปรรูป (กลางน้ำ) การจำหน่าย (ปลายน้ำ) ด้วยการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงแก่ชุมชนและ เกษตรกร จัดให้มีเวทีรับฟังปัญหา ความต้องการของเกษตรกร ชุมชน เพื่อค้นหาสาเหตุ วิเคราะห์ และหารือ ร่วมกันถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมให้ข้อคิดเห็นเพื่อให้มีแนว ทางการทำงานในทิศทางเดียวกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาผ่านเครือข่ายผู้ ปลูกกาแฟแม่สลอง และนำข้อมูลจากแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลงของชุมชนมาเป็นเครื่องมือ ประกอบการตัดสินใจร่วมกันระหว่างเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ ชุมชน สวพส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการ วางแผนปรับปรุงระบบการผลิต เลือกรนวัตกรรมจากงานวิจัยที่เหมาะสม และแปรรูปกาแฟที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ดี การปรับระบบการผลิตจากกาแฟอาราบิกาดั้งเดิม ซึ่งเกษตรกรมีความคุ้นเคย มาเป็นการผลิตที่ เน้นการสร้างมูลค่า โดยใช้สายพันธุ์คุณภาพด้านรสชาติการชิมที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูงนั้น ถือเป็นเรื่องใหม่ที่ทำให้ เกษตรกรต้องปรับวิธีคิดและพฤติกรรมเป็นอย่างมาก โครงการฯ จึงสร้างเกษตรกรผู้นำให้เริ่มต้นแบบความสำเร็จ ที่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์และประสานความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่โครงการฯ กับเกษตรกรรายอื่น ใช้การ สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ขณะเดียวกันได้ออกแบบกิจกรรมและกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาการผลิตกาแฟใน ชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมและให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟเป็นนักวิจัยร่วม กระทั่งสามารถนำนวัตกรรมจาก

งานวิจัยมาปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตกาแฟอาราบิกาคคุณภาพ เกิดการรวมกลุ่มเครือข่ายผู้ปลูกกาแฟแม่ฮ่องสอนที่มีความเข้มแข็ง ที่มีศักยภาพในการผลิตกาแฟด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สามารถพัฒนากาแฟแม่ฮ่องสอนให้เป็นที่ยอมรับ เกิดอาชีพที่สร้างรายได้ยั่งยืนให้คนในชุมชน นอกจากนี้ ได้มีนักปลังภาครัฐ-เอกชน/ชุมชน/สังคม-มหาวิทยาลัย/เครือข่ายต่างประเทศ เข้ามาร่วมดำเนินงาน ร่วมกับการเสริมศักยภาพด้านการแข่งขัน ด้วยการเชื่อมโยงด้านการตลาดร่วมกับภาคเอกชน ในการรับซื้อผลผลิตเมล็ดกาแฟคุณภาพของเกษตรกร เช่น มูลนิธิโครงการหลวง บริษัทชาวไทยภูเขา บริษัท ปตท. น้ำมันและค้าปลีก จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

เพื่อความยั่งยืนโครงการฯ ร่วมกับเกษตรกรกำหนด Roadmap ในการพัฒนาทั้งระยะ Quick Win ระยะกลาง และระยะยาว รวมถึงจัดทำแผนการให้บริการและกระจายการพัฒนาอาชีพการผลิตกาแฟอาราบิกาคคุณภาพไปสู่กลุ่มเกษตรกรผู้ด้อยโอกาสให้ครอบคลุมพื้นที่ 23 กลุ่มบ้าน ใน ต.แม่ฮ่องสอนนอก และ ต. แม่ฮ่องสอนในของ จ.เชียงราย และผลักดันเรื่องการพัฒนากาแฟคุณภาพควบคู่กับการดูแลสุขภาพการสิ่งแวดล้อมให้ได้รับการบรรจุเป็นประเด็นการพัฒนาในยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงราย ด้านการส่งเสริมการผลิตและพัฒนานวัตกรรมเพื่อยกระดับสินค้าเกษตรเชิงสร้างสรรค์ภายใต้แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ความสำเร็จของการดำเนินการ (ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ)

3.1 ผลผลิต (1) สร้างรายได้ให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ มูลค่ารวม 4.27 ล้านบาทในปี 2556 และเพิ่มเป็น 29.41 ล้านบาท ในปี 2564 โดยเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็น 156,442.57 บาท/ครัวเรือน/ปี จากเดิมเฉลี่ย 50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี เกษตรกร 188 ราย ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP จากกรมวิชาการเกษตร เกิดความร่วมมือของภาคเอกชนในการรับซื้อเมล็ดกาแฟกะลา ได้แก่ มูลนิธิโครงการหลวง บริษัทกาแฟชาวไทยภูเขา บริษัท ปตท.น้ำมันและค้าปลีก จำกัด (มหาชน) บริษัทบอนด์คาเฟ่และผู้รับซื้อในท้องถิ่นเฉลี่ย 360-500 ตัน/ปี (2) เกษตรกรได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ ด้วยการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ทั้งในและต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น หนุ่มสาวที่ออกไปทำงานนอกพื้นที่กลับมาประกอบอาชีพเกษตรกรผลิตกาแฟอาราบิกาค มีส่วนร่วมในการพัฒนาบ้านเกิด และกลายมาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาช่องทางการตลาดใหม่ๆ จำนวน 8 ราย (3) มีพื้นที่ได้รับการปรับระบบมาปลูกกาแฟอาราบิกาคได้เริ่มเงาไม้ (Shade-Grown Coffee) รวม 2,771 ไร่ การผลิตภายใต้แนวคิด Zero Waste ทำให้เกษตรกรนำเปลือกกาแฟที่เหลือทิ้งไปผลิตปุ๋ยหมักแล้วนำกลับมาใช้ลดต้นทุนการผลิตได้มากถึง 25 ตัน/ปี ชุมชนมีบ่อบำบัดน้ำเสียจากการสีแปรรูปกาแฟ จำนวน 22 บ่อ 77 ครัวเรือน สามารถบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่ธรรมชาติเฉลี่ย 2,900,000 ลิตร/ปี

3.2 ผลลัพธ์ (1) กาแฟอาราบิกาคกลายเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีชื่อเสียง สร้างรายได้ที่มั่นคงให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟแม่ฮ่องสอน และกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่กระทรวงงานท้องถิ่นเพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับกาแฟ ให้เป็นส่วนหนึ่งในงาน “เทศกาลชิมชาและกาแฟดอยแม่ฮ่องสอน” ซึ่งเป็นกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำปีของ ต.แม่ฮ่องสอนนอก ส่งเสริมการขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมในเขตระเบียบเศรษฐกิจภาคเหนือ (NEC) ของประเทศ (2) เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร ได้รับการยอมรับในระดับประเทศ โดยได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 จากการประกวดกาแฟมูลนิธิโครงการหลวง “กาแฟของพ่อหลวง” ปี 2560 และรางวัลที่ 6 การประกวดสุดยอดเมล็ดกาแฟไทย Thai Specialty Coffee Award 2018 เสริมความเข้มแข็งให้กับทุนทางสังคม สามารถพัฒนาเกษตรกรจากผู้ปลูกกาแฟแบบดั้งเดิมสู่การเป็นเกษตรกรก้าวหน้า 20 ราย มีแปลงเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดความสำเร็จการพัฒนากาแฟคุณภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมต่อสาธารณะ และสานพลังความร่วมมือระดับตำบลระดับอำเภอ สามารถขับเคลื่อนงานพัฒนาเชิงพื้นที่สู่แผนยุทธศาสตร์จังหวัดในการขับเคลื่อนการพัฒนาสินค้าคุณภาพของ

หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2565

จังหวัดเชียงราย (3) ลดการรุกรานเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำกิน มีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น 1,306 ไร่ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลป่าต้นน้ำ 3,700 ไร่

3.3 ผลกระทบ เกษตรกรและชุมชนในพื้นที่ดำเนินงานของโครงการฯ ได้รับการพัฒนาที่ยั่งยืนไปพร้อมกันทั้งด้าน People-Planet-Profit ตามแนวทาง BCG Model โดยพบว่า คุณภาพชีวิตโดยรวมของเกษตรกรได้รับการพัฒนาดีขึ้นรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกร 188 ราย สูงกว่าเส้นความยากจนบนพื้นที่สูง ร้อยละ 50.14 มีเงินออมเฉลี่ยครัวเรือนละ 60,000 บาท/ปี สำหรับใช้จ่ายในครัวเรือน ปรับปรุงที่อยู่อาศัย และให้บุตรหลานเข้าถึงการศึกษาในระบบ สุขภาวะดีขึ้น การบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกตามความเหมาะสมของพื้นที่ ได้เพิ่มพื้นที่ป่าให้ชุมชนโดยรอบมากกว่า 1,300 ไร่ เกิดการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างยั่งยืน คุณภาพดินบริเวณปลูกกาแฟมีธาตุอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น และลดความรุนแรงจากการชะล้างพังทลายของดินในช่วงฤดูฝน ส่งผลต่อการเติบโตพืชอื่นๆ และคงความหลากหลายทางชีวภาพของพืชท้องถิ่นที่ใกล้สูญหาย เช่น ต้นก่อสมุนไพรตีนช้างค้อย นอกจากนี้ การยกระดับคุณภาพการผลิตกาแฟและพัฒนาเป็น Single Origin ที่มีรสชาติเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแม่สลอง เป็นการสร้างความแตกต่างให้กาแฟแม่สลองเป็นที่ต้องการของตลาดและเป็นที่ยอมรับระดับประเทศ

4.ปัจจัยความสำเร็จ

- (1) นำหลักการพัฒนาพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนตามแบบโครงการหลวง ซึ่งสอดคล้องกับ BCG Economy และ SDGs มาเป็นแนวทางการดำเนินงาน ร่วมกับสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรตลอดห่วงโซ่การผลิต
- (2) มีองค์ความรู้จากงานวิจัยที่เหมาะสมกับพื้นที่ เกษตรกรเปิดใจเรียนรู้และยอมรับนวัตกรรมจากการส่งเสริม
- (3) มีนักพัฒนา เจ้าหน้าที่พื้นที่ส่งเสริม และนักวิชาการรายสาขาของ สวพส. ค่อยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ทั้งการเยี่ยมชมในแหล่งปลูกและการตอบปัญหาผ่านช่องทางออนไลน์
- (4) มีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่มีเป้าหมายร่วมกันในการเพิ่มผลิตภาพทางการเกษตรและรายได้ของชุมชนอย่างยั่งยืน ควบคู่กับการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2565

ส่วนที่ 2 สรุปผลการดำเนินการ

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)			
มิติที่ 1: ความสำคัญของปัญหาและความสามารถขององค์กร			10 คะแนน
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา			
1. วิเคราะห์ความสำคัญของปัญหา/ที่มา ที่ทำให้ต้องนำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ในการดำเนินการตามภารกิจขององค์กรและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ รวมถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินงาน			
การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
☐	☐	วิเคราะห์ความสำคัญของปัญหา/ที่มา ที่ทำให้ต้องนำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ในการดำเนินการตามภารกิจขององค์กรและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ รวมถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินงาน	โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง ดำเนินงานใน 45 กลุ่มบ้าน ครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ ใน จ.เชียงราย เชียงใหม่ และพะเยา ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงเฉลี่ย 1,200 เมตรจากระดับน้ำทะเล ประชากรในพื้นที่ 6,309 ครัวเรือน 30,722 ราย เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทยใหญ่ อาข่า ลีซอ ลาหู่ จินยูนาน เมี่ยน และไทยพื้นเมือง เดิม 75% ของประชากรมีรายได้หลักจากการประกอบอาชีพภาคเกษตร โดยส่วนหนึ่งเป็นการปลูกกาแฟอาราบิก้าในพื้นที่ 1,430 ไร่ ซึ่งเป็นพืชเดิมที่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ เฉลี่ย 30,000-50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี ต่อมาปี 2555 โครงการฯ เข้าดำเนินงานในพื้นที่ ได้ทราบปัญหาจากเกษตรกรว่า กาแฟพันธุ์เดิมที่เคยปลูกในพื้นที่ให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อต้นค่อนข้างต่ำ การแปรรูปเมล็ดกาแฟไม่มีคุณภาพ เพราะขาดความรู้ในการปลูก และแปรรูปกาแฟที่ถูกต้อง ทำให้ถูกกดราคาและปฏิเสธการรับซื้อ และพบการบุกรุกป่าเพื่อขยายพื้นที่ทำกินเป็นวงกว้าง โครงการฯ จึงร่วมกับเกษตรกรและหน่วยงานเครือข่ายแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยปรับระบบการผลิต นำเทคโนโลยีและองค์ความรู้จากงานวิจัยมาใช้ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ตั้งแต่ปลูกดูแลรักษา แปรรูป และจำหน่ายกาแฟคุณภาพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
2. ขอบเขตปัญหากับประชาชนกลุ่มประชาชนในพื้นที่หรือผลกระทบของปัญหา			
การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
☐	☐	ปัญหามีขอบเขตหรือผลกระทบในระดับใดบ้าง เช่น ระดับพื้นที่ ระดับ	ระดับพื้นที่ เกษตรกรร้อยละ 90 ยังขาดทักษะในการปลูก และการจัดการผลผลิตกาแฟที่ถูกต้อง ทำให้คุณภาพผลผลิตกาแฟ (ผลสด) มีปริมาณผลผลิตต่ำกว่า 1,000 กิโลกรัม/ไร่

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)			
		หน่วยงาน ระดับ ภูมิภาค ระดับประเทศ เป็นต้นโปรดอธิบาย ข้อมูลประกอบ รวมทั้งระบุ ประชาชนหรือผู้รับบริการ กลุ่มใดบ้างที่ได้รับผลกระทบ (เป็นใคร จำนวนเท่าไร) ถูกกดราคาและปฏิเสธการรับซื้อ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าเส้นความยากจนบนพื้นที่สูง (78,000 บาท/ครัวเรือน/ปี) นอกจากนี้ กระบวนการแปรรูปกาแฟที่ไม่ถูกต้อง จะก่อให้เกิดน้ำเสียปนเปื้อนสู่แหล่งต้นน้ำธรรมชาติ ได้แก่ น้ำแม่จัน และน้ำแม่สอง ส่งผลกระทบถึงคนปลายน้ำ ระดับหน่วยงาน การเพิ่มรายได้ของเกษตรกรด้วยการเพิ่มปริมาณผลผลิต ต้องแลกด้วยการใช้ทรัพยากรจำนวนมาก โดยเฉพาะการรुक้าเขตป่าต้นน้ำ ซึ่งนำไปสู่ข้อขัดแย้งระหว่างหน่วยงานรัฐกับชุมชนในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประกอบอาชีพ ระดับภูมิภาค/ประเทศ ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ (NEC) ของประเทศ นอกจากนี้ นโยบายเขตการค้าเสรีที่ยกเว้นภาษีการนำเข้าสินค้าเมล็ดกาแฟ กาแฟสำเร็จรูปจากต่างประเทศทำให้เกิดการแข่งขันด้านราคา หากเกษตรกรไม่สามารถผลิตกาแฟคุณภาพได้อาจเสียส่วนแบ่งทางตลาดให้กับกาแฟคุณภาพจากต่างประเทศ	
1.2 ความสามารถขององค์กร (ศักยภาพของหน่วยงานที่สามารถตอบสนองต่อปัญหา)			
3. นโยบายของหน่วยงานและการสนับสนุนเพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา			
การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
○	○	หน่วยงานมีนโยบายการมีส่วนร่วม อย่างไรก็ตามการสนับสนุนเพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาหน่วยงานมีการดำเนินการอย่างไรเพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	สวพส. ยึดถือแนวทางโครงการหลวง เน้นการบรรลุผลสัมฤทธิ์ร่วมกันของหน่วยงานในรูปแบบการบูรณาการตามบทบาทและภารกิจเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเชิงพื้นที่และความต้องการของคนในชุมชนเป็นศูนย์กลาง ตามแผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง พ.ศ. 2563-2570 มีกลไกการสนับสนุนเพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานเครือข่าย 33 หน่วยงาน ทั้งในระดับส่วนกลาง/จังหวัด/พื้นที่ (1) คณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนงานโครงการหลวง (กปส.) ซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นประธานพิจารณากำหนดนโยบาย/แนวทาง/แผนงานโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (2) คณะกรรมการระดับจังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ร่วมกับผู้แทนหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่และ อบท. เพื่อประสานงานดำเนินงานและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง (3) คณะกรรมการระดับพื้นที่มีนายอำเภอเป็นประธาน ร่วมกับ

หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2565

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

			ผู้แทนหน่วยงานระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ให้เป็นไปตามแผน นอกจากนี้ ยังกำหนดนโยบายด้านการให้บริการ โดยรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการอย่างเนื่องให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด
4. แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ			
การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
○	○	(1) การสื่อสารถ่ายทอดนโยบาย	ผู้บริหาร สวพส. ให้ความสำคัญกับการสื่อสารและถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยใช้ Social Media เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร การสื่อสารภายในองค์กร ใช้รูปแบบการสื่อสารแบบ Two-way Communication ผ่านการประชุมต่าง ๆ ทั้งในห้องประชุมและการประชุมออนไลน์ อาทิ การประชุมผู้บริหาร ประชุมประจำเดือนแต่ละสำนัก ประชุมประจำเดือนของ สวพส. รวมถึงสัมมนาประจำปี เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรทุกระดับรับทราบแนวทางปฏิบัติ มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องสามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น แก้ปัญหาได้อย่างทัน่วงที การสื่อสารภายนอกองค์กร ดำเนินการในหลายรูปแบบ อาทิ การประชุมคณะกรรมการหน่วยงานร่วมบูรณาการในระดับจังหวัดและอำเภอ การให้ข้อมูลข่าวสาร/ให้คำแนะนำปรึกษาในระดับชุมชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและเกิดความไว้วางใจต่อ สวพส. ในการเข้ามาเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือในการตัดสินใจ และการสื่อสารกับหน่วยงานร่วมบูรณาการเพื่อให้ประสานความร่วมมือและดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน ตามภารกิจของแต่ละส่วนราชการและหน่วยงาน ภายใต้แผนการปฏิบัติงานชุดเดียวกัน (one village one plan) เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ แก้ไขปัญหาความต้องการของชุมชนบนพื้นที่สูงร่วมกัน
○	○	(2) การสร้างวัฒนธรรม	สวพส. สร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของคนและชุมชนบนพื้นที่สูง ที่ห่างไกล มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ ให้มีโอกาสนในการยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติ สร้างค่านิยมในการทำงานแบบมืออาชีพโดย (1) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญงานของตนเอง และมีความรู้ทักษะความเชี่ยวชาญงานอื่นๆ

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)			
			แบบสหสาขา เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว (2) ส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้คิดค้นนวัตกรรมจากกระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคนและชุมชนบนพื้นที่สูงและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สาธารณะได้ (3) ส่งเสริมการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาบุคลากร สวพส. และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมุ่งสู่การเป็น “องค์กรแห่งการเรียนรู้ (4) ให้บุคลากรทำงานเชิงรุก คาดการณ์ และวางแผนการทำงานด้วยข้อมูลและความรู้ โดยยึดประโยชน์ของประชาชน ทำงานด้วยคุณธรรมและความโปร่งใสร่วมกับการคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กร (5) สร้างความภูมิใจให้บุคลากรในฐานะเจ้าของทุกความสำเร็จของ สวพส. รวมถึงการสื่อสารสร้างภาพลักษณ์องค์กรสู่สาธารณะ
○	○	(3) การกำหนดผู้รับผิดชอบและการติดตามประเมินผล	กระจายอำนาจในการกำกับดูแลพื้นที่ปฏิบัติงาน (Area Based) ให้แก่หัวหน้ากลุ่มโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เป็นผู้ตัดสินใจแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ โดยบูรณาการกับหน่วยงานร่วมในพื้นที่ดำเนินงาน 44 แห่ง ตั้งแต่ระดับชุมชน อำเภอ จังหวัด ในลักษณะ “พื้นที่-พันธมิตร-การมีส่วนร่วม” สร้างความเป็นหุ้นส่วน (Partnership) และสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างกัน เพื่อลดเวลาในขั้นตอนการตัดสินใจ สามารถดำเนินงานแก้ปัญหาบนพื้นที่สูงได้อย่างต่อเนื่อง ทันท่วงที รวมถึงใช้กลไกในการกำกับ ติดตามและประเมินผล 2 ระดับ คือ การบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐกับท้องถิ่น อาศัยคณะกรรมการระดับจังหวัดซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เพื่อกำกับดูแลให้เกิดการบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ และคณะทำงานโครงการระดับพื้นที่ ซึ่งมีนายอำเภอเป็นประธาน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและติดตามผลการปฏิบัติงานระดับพื้นที่ นอกจากนี้ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการควบคุมคุณภาพงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามแผน และคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2565

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

○	○	(4) การจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอกับการกิจ	ด้านทรัพยากรบุคลากร สวพส. ทำงานร่วมกับบุคลากรของหน่วยงานบูรณาการภายใต้แผนแม่บทที่สำคัญ 33 หน่วยงาน โดยมีบุคลากรของ สวพส. เป็นแกนหลักในการประสานงาน การจัดเวทีชุมชน วิเคราะห์สภาพการณ์ และรับฟังปัญหาในพื้นที่ต่างๆ พร้อมทั้งระดมความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกับผู้นำชุมชนเพื่อวางแผนพัฒนาส่งเสริม และติดตามผลการดำเนินงาน ด้านงบประมาณ สวพส. ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล ในการถ่ายทอดองค์ความรู้วิชาการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอาชีพบนพื้นที่สูง การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและความเข้มแข็งของชุมชน การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น ข้อมูล และเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมให้แก่ชุมชนบนพื้นที่สูง ร่วมกับงบประมาณของหน่วยงานร่วมบูรณาการ เพื่อดำเนินงานตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่ตามแผนชุมชน ด้านองค์ความรู้ สวพส. มีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางวิชาการรวมถึงแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานภายนอกเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาสำคัญบนพื้นที่สูง เช่น ปัญหาภัยแล้ง ปัญหาความยากจน ปัญหาการบุกรุกทรัพยากรป่าไม้
---	---	--	---

มิติที่ 2 : กระบวนการมีส่วนร่วม

40 คะแนน

5. รายละเอียดของดำเนินงาน

5.1 รูปแบบในการนำกระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการตั้งแต่ระดับการให้ข้อมูล (Inform) การให้คำปรึกษาหารือ (Consult) การเข้ามามีบทบาท (Involve) และในระดับความร่วมมือ (Collaborate) มาใช้ในการดำเนินงานตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดโครงการ และมีความโดดเด่นที่แตกต่างที่สามารถแก้ไขปัญหาที่มีความยากลำบากที่เกิดขึ้นได้

การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
○	○	(1) การนำกระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับการให้ข้อมูล (Inform) การให้คำปรึกษาหารือ (Consult) การเข้ามามีบทบาท (Involve) และในระดับความร่วมมือ	โครงการฯ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทุกระดับ ตั้งแต่การให้ข้อมูลข่าวสาร โดยเจ้าหน้าที่ประจำในพื้นที่ นักวิชาการส่วนกลาง และนักวิจัย ให้ข้อมูลข้อเท็จจริงกับชาวบ้าน แจ้งวัตถุประสงค์การเข้ามาทำงานนโยบายของ สวพส. แผนงาน งบประมาณ ขั้นตอนการดำเนินงาน ข้อดี ข้อเสีย รวมถึงประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการปรับระบบการผลิตกาแฟอาราบิก้าให้

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)			
		(Collaborate) มาใช้ในการดำเนินงานตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดโครงการ	เกษตรกรทราบ ระดับการให้คำปรึกษา จัดให้มีเวทีรับฟังปัญหา ความต้องการของเกษตรกร ชุมชน เพื่อค้นหาสาเหตุ วิเคราะห์ และหารือร่วมกันถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยมีหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมให้ข้อคิดเห็นเพื่อให้มีแนวทางการทำงานในทิศทางเดียวกัน เปิดโอกาสให้เข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาผ่านเครือข่ายผู้ปลูกกาแฟแม่ฮ่องสอน โดยจัดทำและนำข้อมูลจากแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลงของชุมชนมาเป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจ เพื่อวางแผนปรับระบบการผลิตและแปรรูปกาแฟร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีเกษตรกรผู้นำเป็นต้นแบบให้คนอื่นสามารถทำตามได้ ระดับความร่วมมือเห็นปัญหาความต้องการและตัดสินใจร่วมกันระหว่างเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ ชุมชน สวพส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านการประชุมแผนชุมชน
○	○	(2) ความโดดเด่นในการแก้ไขปัญหาความยากลำบากที่เกิดขึ้นได้ (เช่น สามารถนำภูมิปัญญาชาวบ้าน ผลักดันให้ออกเป็นนโยบายและทำข้อตกลงระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ)	(1) แรงงานภาคเกษตรมีอายุมากขึ้นประกอบกับเกษตรกรต่างคนต่างทำ ส่งผลให้ผลผลิตไม่มีคุณภาพ จึงผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ เพื่อควบคุมการผลิตตลอดห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่การปลูก การจัดการสวน (ต้นน้ำ) การแปรรูป (กลางน้ำ) การจำหน่าย (ปลายน้ำ) (2) การปรับระบบการผลิตจากกาแฟพันธุ์ดั้งเดิมที่ให้ผลผลิตน้อย อ่อนแอต่อโรค ซึ่งเกษตรกรมีความคุ้นเคย มาเป็นการผลิตที่เน้นการสร้างมูลค่า โดยใช้สายพันธุ์ที่ทนทานต่อโรคราสนิมและสายพันธุ์คุณภาพด้านรสชาติการชิมที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูงนั้น ถือเป็นเรื่องใหม่ที่ทำให้เกษตรกรต้องปรับวิถีคิดและพฤติกรรมเป็นอย่างมาก จึงต้องใช้การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ผนึกพลังภาครัฐ-เอกชน/ชุมชน/สังคม-มหาวิทยาลัย/เครือข่ายต่างประเทศ เข้ามาร่วมดำเนินงาน เช่น ทำความร่วมมือกับประเทศโคลอมเบีย นำเมล็ดพันธุ์คุณภาพมาวิจัยปรับปรุงพันธุ์ และเชิญผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้แก่เกษตรกร การแปรรูปเมล็ดกาแฟคุณภาพเพื่อเพิ่มมูลค่า รวมถึงการเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันด้วยการเชื่อมโยงด้านการตลาดร่วมกับภาคเอกชนในการรับซื้อผลผลิตเมล็ดกาแฟของเกษตรกร เช่น มูลนิธิ

หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2565

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

			โครงการหลวง บริษัทชาวไทยภูเขา บริษัท ปตท น้ำมัน และค้าปลีก จำกัด (มหาชน)
5.2 กลไก/การกำกับดูแลบริหารจัดการกลุ่ม/เครือข่ายที่รัฐได้จัดตั้งขึ้นหรือเครือข่ายที่ประชาชนได้ก่อตั้งขึ้นมา			
การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
☐	☐	หลังจากที่มีการจัดตั้งเป็นกลุ่ม/เครือข่ายของประชาชน มีรายละเอียดของกลุ่ม/เครือข่ายอย่างไรบ้าง เช่น 1. วิสัยทัศน์ของผู้นำ/เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 2. ฉันทามติ 3. เงินทุน 4. ผู้ประสานงานเครือข่าย 5. การกำหนดกรอบการทำงานร่วมกัน 6. การกำหนดบทบาทและควมรับผิดชอบ 7. กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเครือข่าย 8. การสร้างความไว้วางใจระหว่างเครือข่าย	เครือข่ายผู้ปลูกกาแฟแม่ฮ่องสอน 188 ราย จาก 13 หมู่บ้าน ใน ต.แม่ฮ่องสอน (1) วิสัยทัศน์ “พัฒนากาแฟที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างรายได้ พื้นป่าเพื่อการพัฒนาชุมชนยั่งยืน” (2) มีฉันทามติร่วมกันในการผลิตกาแฟด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พัฒนากาแฟแม่ฮ่องสอนให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง (3) บริหารเงินทุนของเครือข่าย โดยหักค่าใช้จ่ายจากการจำหน่ายผลผลิต 1 บาท/กิโลกรัม มาจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นให้สมาชิก เช่น เครื่องวัดความชื้น เครื่องเย็บกระสอบ และค่าขนส่ง (4) คัดเลือกตัวแทน/ผู้นำแต่ละหมู่บ้าน เพื่อประสานงานกับสมาชิกและส่งต่อข้อมูลข่าวสาร (5) กำหนดกรอบการทำงาน เพื่อดูแลและควบคุมคุณภาพกาแฟให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สมาชิกทุกคนต้องผ่านการตรวจสอบพิชในร่างกาย และร่วมจัดการปัญหาด้านน้ำเสียจากกระบวนการผลิตและแปรรูปก่อนปล่อยลงสู่ธรรมชาติ (6) สมาชิกทุกคนมีหน้าที่ควบคุมคุณภาพกาแฟของตนให้เป็นไปตามข้อกำหนด GAP (7) กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ เกษตรกรสมาชิก ลูกค้าที่รับซื้อผลผลิต เช่น มูลนิธิโครงการหลวง บริษัทชาวไทยภูเขา บริษัท ปตท น้ำมัน และค้าปลีก จำกัด (มหาชน) รวมถึงหน่วยงานในพื้นที่ (8) ใช้การประชุมและสื่อสารอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความไว้วางใจต่อกัน
5.3 บทบาทของแต่ละภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนการดำเนินการ			
☐	☐	มีภาคส่วนใดบ้างที่เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการภาคส่วนใดบ้าง และมีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการอย่างไร	(1) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่ฮ่องสอน สวพส. ประสานความร่วมมือและทรัพยากรกับหน่วยงานต่างๆ ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ คัดเลือกสารพันธุ์กาแฟสำหรับส่งเสริม ติดตามให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุนงบประมาณ ประสานด้านการตลาด

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

			(2) มูลนิธิโครงการหลวง เป็นต้นแบบองค์ความรู้การพัฒนากาแฟคุณภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และรับซื้อผลผลิตเฉลี่ย 160-260 ตัน/ปี (3) เกษตรอำเภอแม่ฟ้าหลวง สนับสนุนความรู้เรื่องการทำวิสาหกิจชุมชน (4) พัฒนาที่ดินจังหวัด สนับสนุนการทำปุ๋ยหมักจากเปลือกกาแฟเพื่อลดต้นทุนการผลิต และระบบการอนุรักษ์ดิน (5) กรมวิชาการเกษตร ให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพกาแฟตามมาตรฐาน GAP (6) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) ให้ความรู้เรื่องสายพันธุ์ โรคและแมลง การใช้เชื้อราที่มีประโยชน์ต่อพืช (7) อบต. แม่สลองนอก สนับสนุนอุปกรณ์/เครื่องมือในการแปรรูปกาแฟ (8) ม.แม่ฟ้าหลวงพัฒนาผลิตภัณฑ์กาแฟและบรรจุภัณฑ์ (9) ม.ราชภัฏเชียงราย สนับสนุนโรงเรือนตากกาแฟที่เหมาะสมกับพื้นที่ (10) ธกส. สนับสนุนแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกรสมาชิก (11) บริษัทชาวไทยภูเขา บริษัทบอร์เนียว และบริษัท ปตท. น้ำมันและค้าปลีก จำกัด (มหาชน) รับซื้อผลผลิตกาแฟเฉลี่ย 80-100 ตัน/ปี
5.4 การดำเนินงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนสร้างความร่วมมือเชิงบูรณาการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง			
○	○	โครงการมีกลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการขับเคลื่อนการสร้างความร่วมมือเชิงบูรณาการ รวมถึงที่มาและแนวทางของการทำงานแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร	เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานได้อย่างต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม สามารถคาดการณ์ผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น และเตรียมความพร้อมให้ทันสถานการณ์ จึงมีการวางแผนการดำเนินงานในเชิงยุทธศาสตร์ตั้งแต่ระดับจังหวัดถึงระดับปฏิบัติในพื้นที่ และให้มีการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ดังนี้ (1) คณะทำงานระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย เป็นประธาน ร่วมกับการบูรณาการซึ่งเป็นผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 30 หน่วยงาน กำหนดให้มีการ

หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2565

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

			ประชุมติดตามผลทุก 6 เดือน (2) คณะทำงานระดับอำเภอ มีนายอำเภอแม่ฟ้าหลวง เป็นประธาน ร่วมกับผู้แทนหน่วยงานภาครัฐในระดับอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลและผู้นำหมู่บ้าน กำหนดให้มีการประชุมติดตามผลทุก 3 เดือน (3) ระดับพื้นที่ มีเจ้าหน้าที่ สวพส. ผู้นำชุมชน ตัวแทนเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ หน่วยงานบูรณาการร่วมถึงภาคเอกชนต่างๆ วางแผนทบทวนและแก้ไขปัญหา ร่วมกัน โดยมีการติดตามผลเป็นประจำ (รายเดือน รายสัปดาห์) ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการเยี่ยมเยียน การประชุมกลุ่ม
5.5 การนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ใช้เอื้อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่			
○	○	โครงการมีการนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ใช้เอื้อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างไร	(1) แผนที่ใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง เป็นเครื่องมือที่ทำให้สมาชิกผู้ปลูกกาแฟและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมได้เห็นชุดข้อมูลและลักษณะของพื้นที่ร่วมกัน จึงถูกนำมาใช้ในการวางแผนการปรับระบบการผลิตกาแฟ และคัดเลือกนวัตกรรมจากงานวิจัยที่เหมาะสมร่วมกับนักวิจัย สวพส. (2) ออกแบบกิจกรรมและกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาการผลิตกาแฟในชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ และให้เกษตรกรเป็นนักวิจัยร่วม กระทั่งสามารถนำนวัตกรรมจากงานวิจัยมาปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตกาแฟคุณภาพ เช่น การตัดแต่งกิ่งเพื่อสร้างลำต้นใหม่ ปรับระบบการปลูกกาแฟภายใต้ร่มเงาไม้ ทำให้ต้นกาแฟให้ผลผลิตที่คุณภาพและติดผลในปริมาณที่เหมาะสม ลดการระบาดของโรคและแมลง สามารถคัดเลือกสายพันธุ์ที่ทนทานต่อโรคราสนิมปลูกทดแทนกาแฟสายพันธุ์เดิม การแปรรูปเมล็ดกาแฟคุณภาพตามมาตรฐานของโครงการหลวง รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์กาแฟของชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่าจนได้รับรางวัลจากการประกวดในระดับประเทศหลายครั้ง และสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชนตำบลแม่สลอนนอก เป็นต้น

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)			
			(3) ใช้ Social Media เช่น Line Application, Facebook มาเป็นเครื่องมือสื่อสารจากภายใน ชุมชนสู่ภายนอก และจากภายนอกเข้าสู่ชุมชน
มิติที่ 3 : ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ			40 คะแนน
6. ผลผลิต/ ผลลัพธ์ /ผลกระทบ ของการดำเนินงาน			
6.1 ผลผลิตจากการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน			
การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
○	○	ผลผลิตของการดำเนินการ/โครงการที่สำคัญคืออะไร อธิบายให้ชัดเจนเชิงสถิติ รวมทั้งแสดงตัวชี้วัดที่วัดความสำเร็จของการดำเนินการ/โครงการ พร้อมยกตัวอย่าง	ด้านเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ มูลค่า 4.27 ล้านบาทในปี 2556 และเพิ่มเป็น 29.41 ล้านบาท ในปี 2564 เกษตรกรผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 188 ราย เกิดความร่วมมือของภาคเอกชนในการรับซื้อเมล็ดกาแฟกะลา ได้แก่ มูลนิธิโครงการหลวง บริษัทกาแฟชาวไทยภูเขา บริษัท ปตท.น้ำมันและค้าปลีก จำกัด (มหาชน) บริษัท บอนคาเฟ่และผู้รับซื้อในท้องถิ่นเฉลี่ย 360-500 ตัน/ปี ด้านสังคม เกษตรกร 188 ราย มีโอกาสพัฒนาศักยภาพ โดยการฝึกอบรม ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เช่น ประเทศ ญี่ปุ่น หนุ่มสาวที่ออกไปทำงานนอกพื้นที่กลับมาช่วยอาชีพ เกษตรกรผลิตกาแฟอาราบิก้า มีส่วนร่วมในการพัฒนาบ้านเกิด และพัฒนาช่องทางการตลาดใหม่ๆ จำนวน 8 ราย ด้านสิ่งแวดล้อม มีพื้นที่ที่ได้รับการปรับระบบมาปลูกกาแฟอาราบิก้าได้ร่มเงาไม้ (Shade-Grown Coffee) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวม 2,771 ไร่ เกษตรกรนำเปลือกกาแฟที่เหลือทิ้งไปผลิตปุ๋ยหมักแล้วนำกลับมาใช้ลดต้นทุนการผลิตได้ 25 ตัน/ปี ชุมชนมีบ่อบำบัดน้ำเสียจากการสีแปรรูปกาแฟ จำนวน 22 บ่อ 77 ครัวเรือน สามารถบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่ธรรมชาติเฉลี่ย 2,900,000 ลิตร/ปี
6.2 ผลลัพธ์จากการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในพื้นที่			
การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
○	○	ผลลัพธ์จากการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมี	ด้านเศรษฐกิจ กาแฟอาราบิก้ากลายเป็นพืชเศรษฐกิจสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรทั้ง 188 ราย มีรายได้เพิ่มขึ้น

หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2565

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

		นัยสำคัญในพื้นที่ (แสดงข้อมูลและตัวเลขที่สนับสนุนที่ชัดเจน)	156,442.57 บาท/ครัวเรือน/ปี จากเดิมเฉลี่ย 50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี ด้านสังคม เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร ได้รับการยอมรับในระดับประเทศ โดยได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 จากการประกวดกาแฟมูลนิธิโครงการหลวง “กาแฟของพ่อหลวง” ปี 2560 และรางวัลที่ 6 การประกวดสุดยอดเมล็ดกาแฟไทย Thai Specialty Coffee Award 2018 เสริมความเข้มแข็งให้กับทุนทางสังคม สามารถพัฒนาเกษตรกรจากผู้ปลูกกาแฟแบบดั้งเดิมสู่การเป็นเกษตรกรก้าวหน้า 20 ราย มีแปลงเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดความสำเร็จการพัฒนากาแฟคุณภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมต่อสาธารณะ และสานพลังความร่วมมือระดับตำบล ระดับอำเภอ สามารถขับเคลื่อนงานพัฒนาเชิงพื้นที่สู่แผนยุทธศาสตร์จังหวัดในการขับเคลื่อนการพัฒนาสินค้าคุณภาพของจังหวัดเชียงราย นอกจากนี้ หน่วยงานท้องถิ่นเพิ่มกิจกรรมกาแฟ ให้เป็นส่วนหนึ่งในงาน “เทศกาลชิมชาและกาแฟดอยแม่สลอง” ประจำปีของ ต.แม่สลองนอก ด้านสิ่งแวดล้อม ลดการรูกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำกิน ด้วยการส่งเสริมให้ปลูกกาแฟได้ร่มเงาไม้ พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น 1,306 ไร่ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลป่าต้นน้ำ 3,700 ไร่
--	--	--	--

6.3. ประโยชน์ที่ประชาชน กลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานได้รับจากกระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างผลกระทบสูงกับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
○	○	การดำเนินการ/มีประโยชน์ที่ต่อสำคัญประชาชนกลุ่มเป้าหมาย หน่วยงาน คืออะไร จากกระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างผลกระทบสูงกับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน (แสดงข้อมูลและตัวเลขที่สนับสนุนที่ชัดเจน)	เกษตรกรและชุมชนในพื้นที่ดำเนินงานของโครงการฯ ได้รับการพัฒนาที่ยั่งยืนไปพร้อมกันทั้งด้าน People-Planet-Profit ตามแนวทาง BCG Model โดยพบว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมของเกษตรกรได้รับการพัฒนาดีขึ้น รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกร 188 ราย สูงกว่าเส้นความยากจนบนพื้นที่สูง ร้อยละ 50.14 มีเงินออมเฉลี่ยครัวเรือนละ 60,000 บาท/ปี สำหรับใช้จ่ายในครัวเรือน ปรับปรุงที่อยู่อาศัย และให้บุตรหลานเข้าถึงการศึกษาในระบบ สุขภาพดีขึ้น

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)			
			การปรับระบบการปลูกกาแฟด้วยการปลูกใต้ร่มเงาไม้ เป็นการบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกตามความเหมาะสมของพื้นที่ จึงช่วยเพิ่มพื้นที่ป่าให้ชุมชนโดยรอบมากกว่า 1,300 ไร่ เกิดการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างยั่งยืน โดยพบว่าคุณภาพดินในบริเวณปลูกกาแฟมีธาตุอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น และลดความรุนแรงจากการชะล้างพังทลายของดินในช่วงฤดูฝน ส่งผลต่อการเติบโตพืชอื่นๆ และคงความหลากหลายทางชีวภาพของพืชท้องถิ่นที่ใกล้สูญหาย เช่น ต้นก่อ สมุนไพรตีนจิ้งจอก นอกจากนี้การยกระดับคุณภาพการผลิตกาแฟและพัฒนาเป็น Single Origin ที่มีรสชาติเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแม่ฮ่องสอน เป็นการสร้างความแตกต่างให้กาแฟแม่ฮ่องสอนเป็นที่ต้องการของตลาดและเป็นที่ยอมรับระดับประเทศ
มิติที่ 4 : ความยั่งยืน			10 คะแนน
7. การได้รับการสนับสนุนหรือการระดมทรัพยากรจากภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนโครงการต่อไป เพื่อให้ดำเนินโครงการได้ด้วยตนเอง			
การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
○	○	การได้รับการสนับสนุนหรือการระดมทรัพยากรจากภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนโครงการต่อไป หรือกำหนดไว้ในแผนงาน/แนวทางเพื่อให้เกิดความยั่งยืน (การจัด Roadmap ในการขยายผล หรือการบรรจุโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการ)	โครงการฯ ร่วมกับเครือข่ายผู้ปลูกกาแฟแม่ฮ่องสอน กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผลผลิตกาแฟอาราบิก้าในพื้นที่ ดังนี้ Quick Win (6 – 12 เดือน) พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟรายใหม่ให้มีความรู้ ทักษะในการดูแลและผลิตกาแฟที่มีคุณภาพ รวมถึงการรักษาคุณภาพของเกษตรกรรายเดิม โดยบรรจุแผนงานและงบประมาณที่ใช้ดำเนินการไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี สวพส. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ระยะ 1-3 ปี พัฒนาศักยภาพการผลิตเมล็ดกาแฟอาราบิก้าอย่างต่อเนื่อง โดยทำการวิจัยโครงการคัดเลือกสายพันธุ์กาแฟที่มีคุณภาพสูงและรูปแบบการปลูกและการแปรรูปที่เหมาะสม ภายใต้แผนงานวิจัยด้านพันธุ์พืชอาหารและพืชเศรษฐกิจบนพื้นที่สูงเพื่อเพิ่มผลผลิตและมูลค่าของสวพส. ร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการพัฒนากระบวนการ

หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2565

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

			การปลูกตามมาตรฐานกาแฟอินทรีย์ในกลุ่มบ้านที่มีความพร้อม 3 กลุ่มบ้าน ระยะ 3-5 ปี นำเทคโนโลยี/ระบบเกษตรอัจฉริยะมาใช้วางแผน วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเพิ่มผลผลิตภาพ การแปรรูปผลผลิตของเกษตรกรให้มีความปลอดภัยและตรวจสอบย้อนกลับได้ ระยะ 5-10 ปี การพัฒนาเครือข่ายผู้ปลูกกาแฟดอยแม่สลอง ให้เป็นสถาบันเกษตรกรที่เข้มแข็งในการบริหารจัดการผลผลิตและตลาดได้อย่างมั่นคง
--	--	--	---

8. การถ่ายทอดบทเรียนและผลการดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปศึกษาและเป็นต้นแบบ

การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
☐	☐	การถ่ายทอดบทเรียนและผลการดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปศึกษาและเป็นต้นแบบ (หากมี ต้องแสดงรายละเอียด)	สวพส. สนับสนุนให้ชุมชนในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลองเป็นชุมชนต้นแบบแห่งการเรียนรู้การพัฒนา “กาแฟอาราบิกา” เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีศักยภาพบนพื้นที่สูง และมีแปลงสาธิตของเกษตรกรผู้นำสำหรับให้เครือข่ายเกษตรกร หน่วยงานราชการ หรือประชาชนผู้สนใจ ได้เข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่กว่า 200 ราย ในปี 2564 นอกจากนี้ ยังได้เผยแพร่ แบ่งปันองค์ความรู้ และประสบการณ์ด้านการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนตามแนวทางโครงการหลวงของโครงการฯ ในเวทีสัมมนาออนไลน์นานาชาติ International Online Seminar Course “ Sustainable Highland Development: Challenges & Response to Covid-19 and the Application of Sufficiency Economy Philosophy” ให้ผู้แทนจากประเทศลาว ทิโมร์-เลสเต ศรีลังกา อินเดีย ภูฏาน เนปาล และผู้สนใจในประเทศ เมื่อวันที่ 13 - 16 กันยายน 2564 ในหัวข้อ “Driving Rural Poverty Alleviation with Coffee Production”

9. ความยั่งยืนระดับนโยบาย (การจัด Roadmap ในการขยายผล หรือการบรรจุโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการ)

การดำเนินการ		ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบายผลการดำเนินงาน (ความยาวไม่เกิน 1,000 ตัวอักษร)
ไม่ได้ดำเนินการ	ดำเนินการ		
☐	☐	แนวทางหรือแผนในการพัฒนาความยั่งยืนของเครือข่ายให้เกิดเสถียรภาพ ให้สามารถดำเนินการ	โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง มีแผนในการสร้างความยั่งยืน ดังนี้

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

		ได้อย่างต่อเนื่อง เช่น การมีแผนในรับสมาชิกเครือข่ายมากขึ้น สร้างคนรุ่นใหม่ในการพัฒนาต่อเนื่อง แผนการดึงภาคเอกชนเข้ามาสร้างความร่วมมือ ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ (1) ผลักดันให้เครือข่ายผู้ปลูกกาแฟแม่ฮ่องสอนจัดตั้งกลุ่มสถาบันเกษตรกรที่สามารถบริหารจัดการตนเองได้ ภายใน ปี 2567 โดยทำงานร่วมกับเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อให้การผลิตสอดคล้องกับความต้องการตลาด (2) จัดทำแผนการให้บริการและกระจายการพัฒนาอาชีพการผลิตกาแฟอาราบิก้าคุณภาพไปสู่กลุ่มเกษตรกรผู้ด้อยโอกาสให้ครอบคลุมพื้นที่ 23 กลุ่มบ้าน ใน ต.แม่ฮ่องสอน และแม่ฮ่องสอนของ จ.เชียงราย (3) ผลักดันเรื่องการพัฒนาคุณภาพควบคู่กับการดูแลทรัพยากรสิ่งแวดล้อมให้ได้รับการบรรจุเป็นประเด็นการพัฒนาในยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงราย ด้านการส่งเสริมการผลิตและพัฒนานวัตกรรมเพื่อยกระดับสินค้าเกษตรเชิงสร้างสรรค์ภายใต้แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (4) สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อเป็นกลไกหนึ่งในการใช้ตลาดนำการผลิต
--	--	--

**ข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผลงานที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับรางวัล
สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม “ระดับดี”**

ชื่อโครงการ/ผลงาน :กาแฟดอยแม่สลอง จากต้นสู่แก้ว...การเพิ่มมูลค่าและการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน
ประเภทรางวัล : ☐ เปิดใจใกล้ชิดประชาชน (Open Governance)

a.สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

ชื่อหน่วยงานที่สมัครรับรางวัล : สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ชื่อผู้ประสานงาน.....นางสาวไฉไล กองทอง.....ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมและพัฒนา 5.....

สำนัก/กองสำนักพัฒนา..... เบอร์โทรศัพท์053-328496-8 ต่อ 2204

เบอร์โทรศัพท์มือถือ.....084-616-2552..... เบอร์โทรสาร.....053-328494

e-Mail..... bimai_35@hotmail.com.....

โปรดอธิบายรายละเอียด ความยาวไม่เกิน 3 หน้า กระดาษ A4 และอยู่ในรูปแบบไฟล์ Doc. และ PDF (ไม่นับรวมหน้า ชื่อผลงาน) ไปยัง
สำนักงาน ก.พ.ร. ทางเว็บไซต์การสมัครรางวัลเลขาธิการออนไลน์ <https://awards.opdc.go.th/awardsregister> โดยใช้ Username และ
Password เดิมที่ใช้ในการสมัครรางวัล เพื่ออัปโหลดเอกสารข้อมูลเพิ่มเติม ภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2565 ทั้งนี้ หากมีข้อ
สงสัยสามารถติดต่อสอบถามได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 09 0223 4449 หรือ 09 0245 3264

ผลงานประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน จัดส่งข้อมูลเพิ่มเติม ใน 3 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลและการรับฟัง ความคิดเห็น (ควรแสดงข้อมูลของหน่วยงานที่ประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ และการนำข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของประชาชนไปปรับปรุงงานบริการ ที่เป็นรูปธรรม พร้อมยกตัวอย่างความคิดเห็นที่ได้นำมาปรับปรุงผลงาน/โครงการ)
2. การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการกับภาครัฐ
3. จุดเด่น/ความโดดเด่นของผลงาน/โครงการ

ผลงานประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จัดส่งข้อมูลเพิ่มเติม ใน 3 ประเด็น ได้แก่

1. บทบาทของภาคประชาชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือกลุ่ม/เครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการเข้ามามีส่วนร่วม
2. ผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบสูงต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน (ควรแสดงตัวชี้วัด และผลการดำเนินการเป็นสถิติหรือตัวเลขที่ชัดเจน พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลสำเร็จก่อน-หลัง)
3. มีการบริหารจัดการเครือข่ายกลุ่ม/เครือข่ายที่เกิดขึ้นให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างไร

1. บทบาทของภาคประชาชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือกลุ่ม/เครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการเข้ามามีส่วนร่วม

○ ภาคประชาชน เข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มในรูปแบบ “เครือข่ายผู้ปลูกกาแฟแม่ฮ่องสอน” ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 188 ราย จาก 13 หมู่บ้านใน ต.แม่ฮ่องสอนนอก

1) สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจการรับโควตาในแต่ละปี ซึ่งสมาชิกทุกคนจะได้รับจัดสรรโควตาตามกำลังการผลิตของตน 2) ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกโดยเฉพาะความรู้การพัฒนาคุณภาพกาแฟร่วมกันผ่านช่องทาง กลุ่ม Line และการประชุมประจำเดือนของสมาชิก 3) ร่วมแก้ปัญหาในระหว่างกระบวนการผลิตร่วมกันระหว่างชุมชน เจ้าหน้าที่ นักวิจัยและหน่วยงานสนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้อง

○ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่ฮ่องสอน สวพส. จัดทำแผนงานสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร รวมถึงประสานความร่วมมือและทรัพยากรกับหน่วยงานต่างๆ ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ สนับสนุนสายพันธุ์กาแฟคุณภาพสำหรับส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก รวมถึงติดตามให้คำแนะนำปรึกษาตั้งแต่การปลูก การดูแลรักษา และการตลาด สนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนากระบวนการผลิตและการรับรองมาตรฐานการผลิต ตลอดจนการประสานงานและการจำหน่ายผลผลิตในช่องทางตลาดต่างๆ

○ มูลนิธิโครงการหลวง สนับสนุนองค์ความรู้การวิจัยและพัฒนาการผลิตกาแฟคุณภาพ และต้นแบบการปลูกกาแฟที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงสร้างโอกาสทางการตลาดให้กับเกษตรกร โดยเป็นแหล่งรับซื้อผลผลิตจากกลุ่มเกษตรกรปีละประมาณ 160-260 ตัน/ปี

○ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ฟ้าหลวง สนับสนุนความรู้เรื่องการทำวิสาหกิจชุมชน ให้เกษตรกร จำนวน 60 ราย และมีการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจชุมชนของเครือข่ายผู้ปลูกกาแฟแม่ฮ่องสอน 5 กลุ่ม

○ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด สนับสนุนการทำปุ๋ยหมักจากเปลือกกาแฟเพื่อลดต้นทุนการผลิตจำนวน 15 ตัน และระบบการอนุรักษ์ดิน 2,786 ไร่

○ กรมวิชาการเกษตร ให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพกาแฟตามมาตรฐาน GAP จำนวน 188 ราย

○ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) ให้ความรู้เรื่องสายพันธุ์ โรคและแมลง การใช้เชื้อราที่มีประโยชน์ต่อพืชให้เกษตรกร 40 ราย

○ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮ่องสอน สนับสนุนอุปกรณ์/เครื่องมือในการแปรรูปกาแฟ

○ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาผลิตภัณฑ์กาแฟและบรรจุภัณฑ์

○ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สนับสนุนโรงเรือนตากกาแฟที่เหมาะสมกับพื้นที่ จำนวน 1 โรงเรือน

○ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับเกษตรกรสมาชิก

○ บริษัทชาวไทยภูเขา บริษัทบอร์เนียว และบริษัท ปตท. น้ำมันและค้าปลีก จำกัด (มหาชน) รับซื้อผลผลิตกาแฟเฉลี่ย 80-100 ตัน/ปี มูลค่า 8-15 ล้านบาท นอกจากรับซื้อผลผลิตแล้วบริษัทต่างๆ ยังมีส่วนช่วยเหลือการพัฒนาผลผลิตและคุณภาพของกาแฟในพื้นที่ดอยแม่ฮ่องสอนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการกำหนดคุณภาพมาตรฐานเมล็ดกาแฟให้กับเกษตรกรตัวแทน เพื่อนำมาถ่ายทอดสู่เกษตรกรในกลุ่มย่อย ทำให้เกษตรกรต้องปรับวิธีการผลิตให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น จึงถือได้ว่าทำให้กาแฟดอยแม่ฮ่องสอนสามารถยกระดับคุณภาพสูงขึ้น จึงกลายเป็นสินค้าที่ผู้ซื้อและผู้บริโภคให้การยอมรับ

2. ผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบสูงต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่ฮ่องสอน สวพส. สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชนแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีรายได้จากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวไร่ ต่อครัวเรือนเฉลี่ยเพียง 30,000-50,000 บาท ให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น เป็น 212,102.976 บาท/ครัวเรือน/ปี นอกจากนี้ มีผลลัพธ์สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ประชาชนในพื้นที่ ดังนี้ (1) มิติด้านเศรษฐกิจ เกิดการส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อสร้างอาชีพให้กับเกษตรกรทั้งระยะสั้นและระยะยาว พบว่า เกษตรกรตำบลแม่ฮ่องสอนมีการรายได้จากการส่งเสริมอาชีพระหว่างปี 2557-2565 มูลค่า 230.768 ล้านบาท (31 พ.ค.2565) โดยเป็นรายได้จากการส่งเสริมการผลิตกาแฟคุณภาพ มูลค่ารวมกว่า 194.117 ล้านบาท (ร้อยละ 84) รองลงมาคือ ผัก มูลค่า 24.243 ล้านบาท (ร้อยละ 10.6) และไม้ผล มูลค่า 10.175 ล้านบาท (ร้อยละ 4) ของรายได้จากการส่งเสริมทั้งหมด โดยมีประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการส่งเสริมของโครงการ 1,088 ครัวเรือน (กลุ่มงานตลาดและสถาบันเกษตรกร สวพส., 2565)

ตารางแสดงมูลค่ารายได้จากการส่งเสริมอาชีพในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง ปี 2557-2565

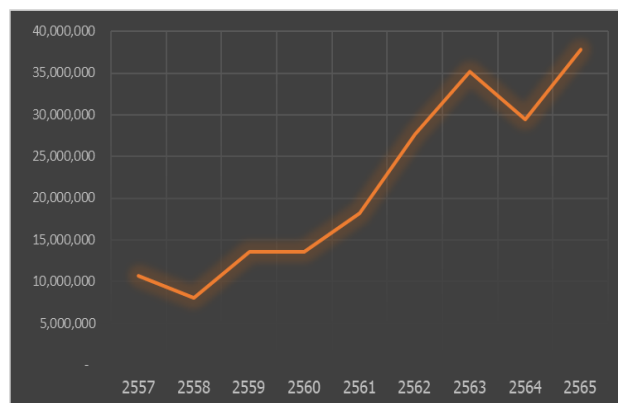
รายสาขา	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	รวม (บาท)
กาแฟ	10,730,500	8,035,955	13,549,646	13,507,892	18,171,634	27,676,925	35,191,692	29,411,203	37,842,067	194,117,513
ท่องเที่ยว	-	-	-	-	-	32,500	4,000	-	-	36,500
ปศุสัตว์	32,630	72,825	161,970	68,530	21,600	-	-	-	-	357,555
ผัก	533,820	1,450,376	2,151,373	3,942,646	3,984,388	3,698,577	3,256,465	2,922,057	2,303,407	24,243,108
พืชท้องถิ่น	-	-	-	9,150	-	-	-	600	-	9,750
พืชไร่	20,400	81,612	37,476	29,320	-	-	-	-	-	168,808
ไม้ดอก	-	-	38,020	66,840	221,398	348,099	280,185	396,198	292,200	1,642,940
ไม้ผล	480,920	1,660,801	1,697,904	1,008,230	2,671,888	619,046	1,018,651	609,520	408,900	10,175,860
หัตถกรรม	16,050	-	-	-	-	-	-	-	-	16,050
รวม (บาท)	11,814,320	11,301,568	17,636,389	18,632,608	25,070,909	32,375,148	39,750,992	33,339,577	40,846,573	230,768,083

ปัจจุบัน กาแฟแม่สลองกลายเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้หลักให้กับชุมชน จากการปรับปรุงคุณภาพตามมาตรฐานโครงการหลวงเกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟของแต่ละหมู่บ้านเพื่อควบคุมการผลิตตลอดห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่การปลูก การจัดการสวน (ต้นน้ำ) การแปรรูป (กลางน้ำ) การจำหน่าย (ปลายน้ำ) ตำบลแม่สลองนอก จึงกลายเป็นแหล่งผลิตกาแฟที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่งของประเทศไทย ทำให้กาแฟของชุมชนเป็นที่รู้จักและสามารถเพิ่มช่องทางการตลาดที่มากขึ้น จากรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟปี 2557 มูลค่า 10.730 ล้านบาท เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพียง 19 ราย และเพิ่มเป็น 37.842 ล้านบาท และในปี 2565 มีเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์ 188 ราย ใน 13 หมู่บ้านของตำบลแม่สลองนอก โดยเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 201,287.59 บาทต่อปี เพิ่มขึ้นจากเส้นความยากจนบนพื้นที่สูง 78,000 บาท คิดเป็น 2.58 เท่า สำหรับการรับรองคุณภาพผลผลิต (GAP) จากเดิมในปี 2557 ไม่มีการรับรองมาตรฐาน ปัจจุบันมีเกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ทั้งหมด 188 ราย ทำให้เกิดการพัฒนาทั้งกับเกษตรกรและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ซื้อเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันเกษตรกรยังได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ชุมชนมีช่องทางการจำหน่ายผลผลิตในตลาดหลัก 4 แห่ง คือ ตลาดโครงการหลวง ตลาดซื้อตกลอง ตลาดพ่อค้าท้องถิ่น และตลาดอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยมีเกษตรกรตัวอย่างที่เกิดการเปลี่ยนจากการเข้าร่วมโครงการ คือ

นายไพศาล โช้เซ ผู้นำเกษตรกรที่มีการปรับเปลี่ยนจากการปลูกพืชไร่และพืชผักมาเป็นกาแฟอาราบิก้าภายใต้ร่มเงาร่วมกับไม้ท้องถิ่นเพื่อช่วยรักษาป่าต้นน้ำของชุมชน รวมถึงชักชวนเพื่อนบ้านตั้งกลุ่มผู้ปลูกกาแฟช่วยกันควบคุมดูแลให้กาแฟมีคุณภาพที่ดี กาแฟของนายไพศาล โช้เซ ยังได้รับรางวัลชนะเลิศกาแฟล้านนา ปัจจุบันมีเงินทุนหมุนเวียนในการทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกาแฟ 6-7 ล้านบาทในปี 2565 และอีกบทบาทสำคัญคือเป็นผู้นำเกษตรกรที่ร่วมขับเคลื่อนงานส่งเสริมการปลูกกาแฟอาราบิก้าและงานอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บ้านแม่จันหลวง

(2) **มิติด้านสิ่งแวดล้อม** โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลองร่วมกับชุมชนตำบลแม่สลองนอก และหน่วยงานบูรณาการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยแบ่งพื้นที่ป่า ที่อยู่อาศัย และที่ทำกินอย่างชัดเจน รวมถึงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อลดการชะล้างพังทลายของหน้าดินในพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จากการจัดทำแผนชุมชน วิเคราะห์ปัญหา เพื่อรับฟังความ

แผนภาพแสดงมูลค่ารายได้จากการส่งเสริมกาแฟในพื้นที่ ตำบลแม่สลอง ปี 2557-2565

ภาพเกษตรกรในแปลงตนเอง

ตารางเปรียบเทียบรายได้ก่อน-หลังปรับระบบเกษตร

รายละเอียด	ปี 2552	ปี 2562
พืชปลูก	ข้าวไร่	กาแฟอาราบิก้า
	ข้าวโพด	
	กะหล่ำปลี	
	มะเขือเทศ	
รายได้รวมต่อปี (บาท)	50,000	650,000

ชื่อ-สกุล : นายไพศาล โช้เซ ที่อยู่ : 20 ม.10 ต.แม่สลองนอก อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย เลขแปลง : 2..... พิกัดกลางแปลง : X: 559313 Y: 2231704 พื้นที่ทำกิน : 14 ไร่...แหล่งน้ำ : บ่อชุมชน/ลำน้ำแม่สลอง การรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย : GAP ชนิดพืชที่รับรอง : กาแฟอาราบิก้า รหัสรับรอง : กษ.03-5903-36424517-140 รหัสแปลง : 571503-9140-0007 ปีที่รับรอง :2562.....ปีที่หมดอายุ :2565..... ความรู้เกษตรกรสามารถถ่ายทอดได้ : การปลูกกาแฟอาราบิก้าภายใต้ร่มเงาร่วมกับไม้ท้องถิ่นเพื่อช่วยรักษาป่าต้นน้ำของชุมชน	ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร
--	-------------------------------

คิดเห็นของชุมชนรวมถึงการทบทวนปัญหาความต้องการของชุมชน โดยในปี 2555-2565 ได้จัดทำขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลงและการบริหารจัดการพื้นที่ตามแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน 13 หมู่บ้าน 1,316 ครัวเรือน 2,041 แปลง พื้นที่ 19,184 ไร่ ปรับระบบการปลูกพืชในพื้นที่ลาดชัน 600 ไร่ การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 6 กลุ่มบ้าน พื้นที่ดำเนินงาน 1,850 ไร่ พร้อมสนับสนุนการปลูกกาแฟ 970,000 กล้า ให้แก่เกษตรกร 118 ครัวเรือน รวมถึงการส่งเสริมให้ปลูกกาแฟได้ร่มเงาไม้พื้นที่ได้รับการปรับระบบมาปลูกกาแฟรายปีได้ร่มเงาไม้ (Shade-Grown Coffee) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวม 2,771 ไร่ ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ จันทน์ทองเทศ มะขามป้อม ชิลเวอร์โอ๊ค พลัม พลับ และโอโวกาโด ลดการรบกวนเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำกิน นอกจากนี้ชุมชนเกิดความตระหนักถึงผลเสียที่เกิดจากกระบวนการหมักกาแฟ ซึ่งส่งผลต่อสภาพแวดล้อมโดยรอบ จึงได้มีมติร่วมกันในการจัดทำบ่อบำบัดน้ำเสียจากการสีแปรรูปกาแฟ เพื่อเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นโดยมีการดำเนินงานใน 2 หมู่บ้าน บ้านแม่เตอและบ้านแม่จันทหลวง

ตารางแสดงการเกิดจุดความร้อน (hotspot) ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง

พื้นที่	2561	2562	2563	2564	2565
ตำบลแม่สลอง	8	206	152	6	6

(3) **มิติด้านสังคม** เกษตรกรเกิดความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรจากเดิมถูกมองว่าทำงานหนักแต่สร้างรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ คนในชุมชนส่วนใหญ่จึงเข้าเมืองเพื่อใช้แรงงาน ปัจจุบันมีกลุ่มเยาวชนและวัยแรงงานที่กลับมาประกอบอาชีพเกษตรกรที่บ้านเกิดเพิ่มขึ้น 20 ราย เข้าร่วมพัฒนากาแฟในพื้นที่ ยึดอาชีพการปลูกกาแฟเป็นแหล่งสร้างรายได้ของครัวเรือน ทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3. มีการบริหารจัดการเครือข่ายกลุ่ม/เครือข่ายที่เกิดขึ้นให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างไร

1) จากความแตกต่างกันวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ จึงไม่ใช่เรื่องง่ายในการบริหารจัดการกลุ่มให้เข้มแข็งในเวลาอันสั้น แต่ชุมชนได้สร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้มีโอกาสในการยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างเท่าเทียม โดยไม่เลือกปฏิบัติ ผ่านเครือข่ายผู้ปลูกกาแฟแม่สลอง เป็นตัวกลางขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพกาแฟในพื้นที่แม่สลอง โดยการบริหารจัดการผ่านตัวแทนจากแต่ละหมู่บ้านที่จะคอยกำกับดูแลสมาชิกภายในกลุ่มของตนเอง ซึ่งทุกคนต้องปฏิบัติตามได้เงื่อนไขข้อตกลงเดียวกันโดยเฉพาะการรักษาคุณภาพของสินค้า

2) เครือข่ายผู้ปลูกกาแฟแม่สลองจะมีการทำแผนการผลิตและแผนการตลาดล่วงหน้ากับผู้ซื้อโดยมีตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านประมาณการผลิตร่วมกับสมาชิกในชุมชนก่อนมีการแจ้งประมาณการให้กับกลุ่มเครือข่ายเพื่อใช้เป็นข้อมูลที่จะทำข้อตกลงกับผู้รับซื้อ ซึ่งสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการสามารถทราบปริมาณโควตาต่อปีแน่นอนในกรณีที่ส่งให้กับตลาดมูลนิธิโครงการหลวง บริษัท ปตท.น้ำมัน และค้าปลีก จำกัด บอร์นคาเฟ่ และบริษัทชาวไทยภูเขา เป็นต้น จากปริมาณโควตา 10 ตัน ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 300 ตันในปี 2565 ทั้งนี้กรณีที่มีผลผลิตเกิดโควตาเกษตรกรสามารถจำหน่ายสู่ตลาดท้องถิ่นได้

3) มีเกษตรกรผู้นำเกษตรกรช่วยขับเคลื่อนงานของกลุ่มซึ่งผู้นำจะทำหน้าที่เป็นที่พึ่งและที่ปรึกษาของสมาชิกร่วมกับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง มีเกษตรกรผู้นำที่มีศักยภาพสามารถเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านพัฒนาคุณภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6 คน และมีผู้เข้าศึกษาดูงานแล้วกว่า 150 ราย

4) สร้างความร่วมมือกับบริษัทเอกชนคู่ค้าที่เชื่อมั่นในคุณภาพของผลผลิตกาแฟของกลุ่ม และใช้กลไกการจำหน่ายผลผลิตผ่านเครือข่าย เพื่อให้เกิดการตรวจสอบคุณภาพที่ได้มาตรฐานก่อนส่งให้ลูกค้า ทำให้เกษตรกรได้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น เนื่องจากการจำหน่ายผลผลิตสู่ลูกค้าโดยตรงไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง คุณภาพตรงตามที่คู่ค้าต้องการ นอกจากนี้เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพกาแฟร่วมกันบริษัทที่มีการซื้อผลผลิตจากเกษตรกรจะมีตรวจสอบค่าคุณภาพสินค้าและส่งกลับข้อมูลผลการวิเคราะห์คุณภาพกาแฟกลับสู่ชุมชนเพื่อให้เกษตรกรสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการผลิตในปีต่อไป ซึ่งทำให้เกิดความยั่งยืนด้านการตลาดร่วมกัน